Lietas Nr. C33208315
C-**2083**-15/10

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2015.gada 13.martā

Rīgas rajona tiesa
tiesnese I.Siliņeviča,
rakstveida procesā Rīgā, Lomonosova ielā 10, izskatīja civillietu **/pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/** par uzturlīdzekļu piedziņu
konstatēja:

2015.gada 6.janvārī Rīgas rajona tiesā saņemts /pers. A/ (turpmāk arī - prasītāja) maza apmēra prasības pieteikums pret /pers. B/ (turpmāk arī - atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņu.

Prasītāja norāda, ka Rīgas rajona tiesa ar 2005.gada 20.janvāra spriedumu civillietā Nr.C33202604 (C-0512/05) šķīra viņas un atbildētāja /pers. B/ laulību, kas tika noslēgta 1978.gada 14.septembrī Rīgas Ļeņingradas rajona Dzimtsarakstu nodaļā, un piedzina no /pers. B/ uzturlīdzekļus viņu nepilngadīgā dēla /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturam 45 LVL apmērā mēnesī. Spriedums stājies likumīgā spēkā 2005.gada 10.februārī. Bērns atrodas viņas pilnīgā aprūpē, un viņa šobrīd faktiski nodrošina bērnu ar ēdienu, apģērbu, mājokli, veselības aprūpi un kopšanu. Civillikuma 179.panta pirmajā daļā noteiktais vecāku pienākums uzturēt bērnu ir absolūts vecāku pienākums, kas samērojams ar viņu spējām un mantas stāvokli. 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumi Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" uzturlīdzekļu apmēru nosaka noteiktā apmērā no valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas. Minimālā mēneša darba alga no 2015.gada 1.janvāra ir 360 EUR, kas paredzēts ar grozījumiem Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumos Nr.665 "Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi". Grozījumi pieņemti 2014.gada 2.decembrī, un tie stājas spēkā 2015.gada 1 .janvārī. Līdz ar to valstī šobrīd noteiktas minimālais uzturlīdzekļu apmērs bērnam līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai ir 108 *euro* (360x30%=108) mēnesi. Ņemot vērā to, ka ar Rīgas rajona tiesas 2005.gada 20.janvāra spriedumu noteiktie uzturlīdzekļi (64 *euro*) no atbildētāja tiek piedzīti mazākā apmērā par valstī noteikto, viņas ieskatā atbildētājam ir pienākums savam dēlam /pers. D/ līdz 18 gadu vecumam maksāt uzturlīdzekļus 30% apmērā mēnesī no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas. Lūdz piedzīt no /pers. B/ par labu /pers. A/ uzturlīdzekļus nepilngadīgā dēla /pers. D/ uzturam 108 *euro* mēnesī, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot ar prasības pieteikuma iesniegšanas dienu tiesā. Piedzīt no /pers. B/ valsts nodevu par uzturlīdzekļu piedziņu un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus.

2015.gada 9.janvārī atbildētājam nosūtīts prasības pieteikuma noraksts un paskaidrojumu veidlapa.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21}panta otrajā daļā noteiktajam, atbildētājam izskaidrots, ka paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā, kā arī par to, ka atbildētājs var lūgt lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

Pēc prasības pieteikuma noraksta nosūtīšanas atbildētājs rakstveida paskaidrojumus nav sniedzis, iebildumus nav cēlis, lūgumus nav pieteicis, visi atbildētājam sūtītie dokumenti atgriezti tiesai, - pēc uzaicinājuma tos saņemt pastā atbildētājs nav ieradies.

Civilprocesa likuma 56.^{1} panta otrā daļa nosaka, ka *tiesas dokumenti ir piegādāti uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi, deklarācijā norādīto papildu adresi, fiziskās personas norādīto adresi saziņai ar tiesu vai juridiskās personas juridisko adresi un no pasta tiek saņemta izziņa par sūtījuma izsniegšanu vai dokumenti tiek nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu. Prezumpciju, ka dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no to nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu, vai trešajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar elektroniskā pasta sūtījumu, adresāts var atspēkot, norādot uz objektīviem apstākļiem, kas neatkarīgi no viņa gribas bijuši par šķēršli dokumentu saņemšanai norādītajā adresē.*

Savukārt, Civilprocesa likuma 56.panta piektajā daļā noteikts, *ka fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu.*

Tātad, no iepriekš minētā, secināms, ka dokumenti atbildētājam ir izsniegti.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250^{25}.panta pirmo daļu, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Puses nav lūgušas iztiesāt lietu tiesas sēdē, līdz ar to 2015.gada 12.februārī pusēm paziņots, ka lieta tiks izskatīta rakstveida procesā un sprieduma noraksts pusēm būs pieejams tiesas kancelejā 2015.gada 13.martā.

Pie minētā atzīstams, ka pusēm ir paziņots par lietas izskatīšanas laiku un vietu.

Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesim.

Tiesa, pārbaudījusi un izvērtējusi lietas materiālus, uzskata prasību par pamatotu un apmierināmu.

No informatīvās sistēmas Personu Datu Pārlūks pieejamās informācijas redzams, ka 2000.gada 15.janvārī dzimušā /pers. D/ vecāki ir /pers. B/ un /pers. A/ *(lietas lapa 17).*

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.pantā noteikts, ka *bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.*

Civillikuma 177.panta trešajā daļā noteikts, ka *bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).*

Latvijas Republikas Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.punkts paredz, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus, kas bērnam no viņa piedzimšanas līdz septiņu gadu vecuma sasniegšanai ir 25% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, savukārt bērnam no septiņu gadu vecuma līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumiem Nr.665 "Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" ar grozījumiem, kas spēkā stājās 2015.gada 1.janvārī, 2.punktu, minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros no 2015. gada 01. janvāra sastāda 360 *euro*.

Minētais tiesiskais regulējums uzliek par pienākumu katrai personai, tai skaitā trūcīgai, maznodrošinātai vai maksātnespējīgai sniegt savam bērnam valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru.

No iepriekš minētajām tiesību normām izriet, ka minimālā uzturlīdzekļu summa, kas bērna vecākam jānodrošina savam bērnam no septiņu gadu vecuma līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai uz prasības celšanas brīdi sastādīja 108 *euro* mēnesī.

Pastāvot apstāklim, ka prasītājs lūdz piedzīt uzturlīdzekļus valstī noteiktajā minimālajā uzturlīdzekļu apmēra, tiesa uzskata prasību par pamatotu un apmierināmu saskaņā ar Civillikuma 177. un 179.pantu.

Tāpat ņemot vērā to, ka prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja valstī noteiktos minimālos uzturlīdzekļus, tiesa, vadoties pēc Augstākās tiesas tiesu prakses apkopojumā „Par ģimenes tiesību normu piemērošanu" paustajām atziņām, uzskata, ka spriedumā nav nepieciešams norādīt un vērtēt bērna uzturam nepieciešamo ikmēneša aprēķinu, kā arī pušu mantisko stāvokli.

Līdz ar to, atzīstot, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru ir jānodrošina katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa, kā arī ņemot vērā bērnu vecumu, tiesa atzīst, ka prasītājas maza apmēra prasība ir apmierināma un no atbildētāja par labu prasītājam piedzenami uzturlīdzekļi bērna uzturam.

Sakarā ar to, ka Ministru kabineta noteiktā minimālā mēneša darba alga var mainīties un ņemot vērā to, ka uzturlīdzekļu piedziņai ir ilgstošs raksturs, tiesa uzskata, ka nepilngadīgā bērna interesēs ir spriedumā noteikt, ka uzturlīdzekļu summa nevar būt mazāka par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru atbilstoši bērna vecumam.

Uzturlīdzekļu prasījums ir uz nākotni vērsts prasījums, tādējādi uzturlīdzekļu piedziņa tiek noteikta no prasības iesniegšanas brīža tiesā - tas ir, 2015.gada 6.janvāra.

Atbilstoši Civillikuma 177.pantam uzturlīdzekļu termiņš ir nosakāms līdz bērna pilngadībai. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 72.panta noteikumiem *spēja realizēt civilprocesuālās tiesības un izpildīt pienākumus ir pilngadīgām rīcībspējīgām personām. Līdz ar to pilngadīgajām rīcībspējīgām personām pašām rodas rīcībspēja un tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā, savukārt vecākiem prasības tiesības un tiesības saņemt bērnam pienākošos uzturlīdzekļus savā labā izbeidzas ar bērna pilngadību.*

Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punkts nosaka, ka *pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāms spriedums par līdzekļu piedziņu bērna uzturēšanai.*

Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa nosaka, *ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.*

Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punkts paredz, *ka prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu atbrīvojami no tiesas izdevumu samaksas.*

Savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktu, un 34.panta pirmās daļas 1.punkta „a" apakšpunktu valsts nodeva par celto prasību maksājama 194,40 *euro* apmērā.

Ņemot vērā minēto tiesa atzīst, ka no atbildētājas valsts labā piedzenami tiesas izdevumi- valsts nodeva 194,40 *euro* apmērā, kā arī atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam un valsts akciju sabiedrības „Latvijas Pasts" tarifiem, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas dokumentu nosūtīšanu, kas uz lietas izskatīšanas dienu sastāda 5,58 *euro* apmērā *(lietas lapa 2).*

Ņemot vērā minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 34., 35., 42., 43, 193., 250.^{25}- 250.^{27} pantu, tiesa

nosprieda :

prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, *personas kods /personas kods/,* par labu /pers. A/, *personas kods /personas kods/,* uzturlīdzekļus /pers. D/, *personas kods /personas kods/*, uzturam sākot no 2015.gada 6.janvārim līdz bērna pilngadībai katru mēnesi 108 *euro* apmērā, bet ne mazāk kā tas noteikts Ministru kabineta noteikumos Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam".

Piedzīt no /pers. B/, *personas kods /personas kods/*, par labu valstij tiesas izdevumus- valsts nodevu 194,40 *euro*.

Valsts nodeva iemaksājama- Saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas Nr. 90000050138, Saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta Nr. LV55TREL1060190911200. Maksājuma mērķī jānorāda atsauce uz Rīgas rajona tiesas 2015.gada 13.marta spriedumu civillietā Nr.C33208315.

Piedzīt no /pers. B/, *personas kods /personas kods/,* ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,58 *euro*.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami- Saņēmējs: Tiesu administrācija NMR 90001672316, ar PVN apliekamās personas reģistrācijas Nr. LV90001672316, Saņēmēja iestāde: Valsts kase, kods TRELLV22, konta Nr. LV51TREL2190458019000. Maksājuma mērķī jānorāda ieņēmumu ekonomiskās klasifikācijas kods- 21499 un atsauce uz Rīgas rajona tiesas 2015.gada 13.marta spriedumu civillietā Nr.C33208315

Noteikt atbildētājam termiņu tiesas sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu- 10 dienas pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu piedziņu valsts labā, **maksājumu apliecinošu dokumentu norādītajā termiņā iesniegt Rīgas rajona tiesā.**

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 dienu laikā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Tiesnese